

Aldersregistrering og bestandsvurdering av elg i Søndre Land etter jakta 2015

Morten Meland & Ole Roer

Faun rapport 012-2016:

Tittel:	Aldersregistrering og bestandsvurdering av elg i Søndre Land etter jakta 2015
Forfatter:	Morten Meland
ISBN:	978-82-93373-57-5
Tilgjengelighet:	Fritt
Oppdragsgiver:	Søndre Land kommune, Søndre Land Viltlag Øst/Vest, Fluberg Vestre driftsplanområde og Fluberg Øst driftsplanområde
Prosjektleder:	Morten Meland
Prosjektstart:	16.2.2016
Prosjektslutt:	15.4.2016
Referat:	Aldersregistrering av skutte elg i Søndre Land etter jakta 2015 er gjennomført. Det er gjort beregninger av utviklingen i tetthet, produksjon og struktur i elgbestanden for perioden 1985-2015. Elgtettheten etter jakta 2015 er beregnet til om lag 520 elg. Vi har skissert et jaktuttak på 260 elg for jaktåret 2016.
Sammendrag:	Norsk
Dato:	14.4.2016
Antall sider:	17 + vedlegg

Kontaktopplysninger Faun Naturforvaltning AS:

Post:	Fyresdal Næringshage 3870 FYRESDAL
Internet:	www.fnat.no
E-post:	post@fnat.no
Telefon:	97760277

Kontaktopplysninger forfatter:

Navn:	Morten Meland
E-post:	mm@fnat.no
Telefon:	91714321

Innledning

Hjorteviltartene er de økonomisk sett viktigste viltartene våre, både i form av verdier gjennom salg av jakt og kjøtt, men også som en potensiell kostnad gjennom trafikkpåkjørslar og skadegjørere på skog og innmark. Gjennom sin tilstedeværelse påvirker også hjorteviltet en rekke andre arter i naturen. Kunnskap om struktur, produksjonsevne og vilttetthet er derfor viktig i norsk hjorteviltforvaltning.

I denne kortrapporten sammenstiller vi jegeropplysninger fra «sett elg» kombinert med alder- og vektdata fra felt elg. Avslutningsvis kommer vi med forslag og anbefalinger til jaktuttaket for 2016.

Faun Naturforvaltning AS takker Søndre Land kommune v/ Einar Struksnæs og respektive viltlag/driftsplanområder for oppdraget og håper rapporten vil få forvaltningsmessig verdi. En takk rettes også til jegerne i området for håndtering og innsamling av tannmateriale.

Materiale og metode

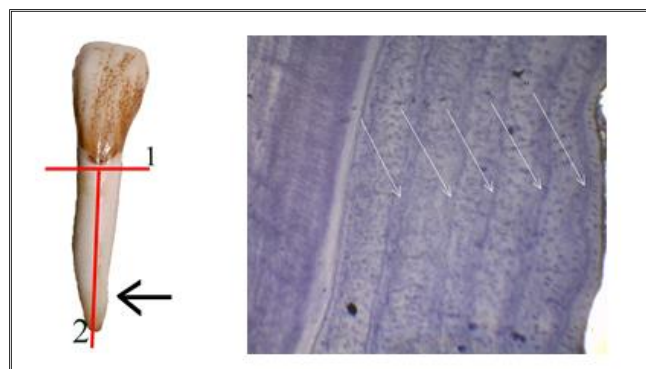
Datagrunnlag

Data fra sett og felt elg er benytta. Data er henta fra Hjorteviltregisteret (www.hjorteviltregisteret.no). For enkelte fellingstall er Statistisk sentralbyrå (www.ssb.no) benyttet. Her har vi også hentet tallmateriale om irregulær avgang av elg (tabell 03501).

Nøyaktigheten av indeksene (ku pr. okse, sett elg pr. jegerdagsverk) fra sett- og felt elg varierer (Solberg m.fl. 2014). Det anbefales minimum hhv. 500 og 1000 observasjoner for henholdsvis antall sett elg og antall jegerdager for å minimere tilfeldig variasjon og for å sikre statistisk nøyaktighet (Solberg m.fl. 2006).

Aldersregistrering

Alderen til felte elg blir bestemt ved hjelp av tannsnitt. Kalken i de innsamlede tennene blir fjernet ved å sette tennene i 5 % saltsyre (HCl). Det blir så tatt snitt (tykkelse mindre enn 40 tusendels millimeter) på langs av tanna fra nederst på tannrota og ca. 1/3 opp på tannhalsen. Etter skylling i rennende vann, samt en prosess der tannsnittene blir farget, avleses alderen ved hjelp av lupe. Man kan da lese av «årringer» i kalklaget.

Kohortsanalyse

Metoden vi benytter finpusses noe fra år til år. Prinsippet er hele tiden det samme; dersom man ser bort fra migrasjon og naturlig dødelighet vil alle elger før eller senere i det aktuelle valdet/kommunen bli skutt. Dersom vi i et område aldersbestemmer alle skutte dyr, vet vi i hvilken periode de har levd og hvor gamle de til en hver tid har vært. Dermed kan vi «rekonstruere» bestanden tilbake i tid, og beregne et minimumsestimat for den faktiske bestanden. Nærmere beskrivelse av metode er gjennomgått i tidligere rapporter (Stenbrenden 2015) og i faglitteraturen (Gangsei 2013).

Felte elg

Fra 1985 til 2015 er det skutt 7587 elg i Søndre Land kommune, etter tall fra Hjorteviltregisteret. Det er utført aldersregistreringer fra og med 2003. Faun har alders- og vekttopplysninger for i alt 2365 elg felt i denne perioden.

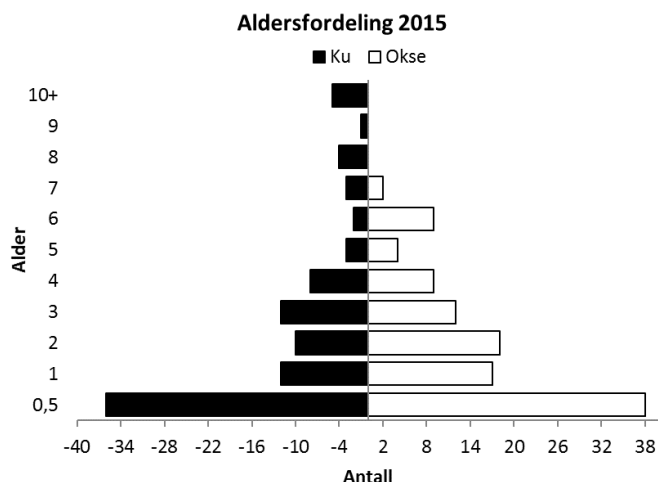
Resultat

Hovedtall for elgjakta i 2015

- Det ble felt 254 elg i 2015 i Søndre Land.
- Fordelingen i uttaket var 33 % kalv, 19 % ungdyr, 22 % kyr og 26 % okse.
- Av dyr 1,5 år eller eldre var hanndyrandelen i jaktuttaket på 54 %.

Aldersfordeling

- Faun har alder- og vektdata for 204 elg felt i 2015.
- Av eldre okser i jaktuttaket i 2015 var 26 % eldre enn 4,5 år.
- Av eldre kuer i jaktuttaket i 2015 var 40 % eldre enn 4,5 år.
- Den eldste kua felt i 2015 var 14,5 år og med slaktevekt på 167 kg.

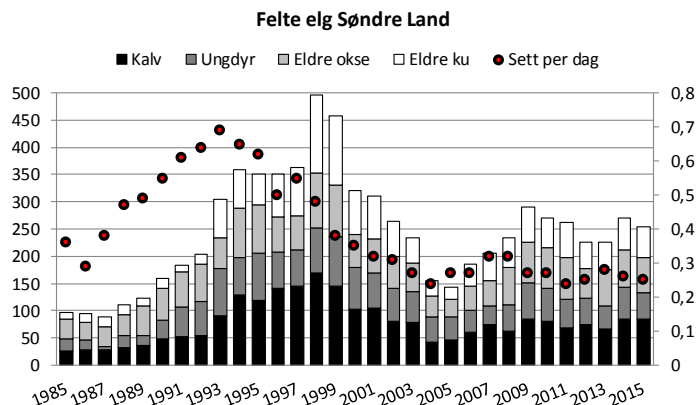
Figur 1. Alderspyramide over aldersbestemte elg i Søndre Land i 2015, fordelt på kjønn (x-akse) og aldersklasse (y-akse). Felte dyr i hver aldersklasse vises som antall av alle felte individer av hvert kjønn.

«Alderspyramiden»

Alderspyramiden illustrerer alderssammensetningen i jaktuttaket. Den reelle aldersfordelingen i elgbestanden avhenger av avskytningsfokus i fellingstallene og jaktseleksjon. Hanndyrene er ofte i overvekt i jaktuttaket og «rekker» sjelden å bli gamle. Et effektivt virkemiddel for å oppnå en eldre bestand av okser er å senke jakttrykket (skutt av sett). Hodyrene blir i større grad «spart» og blir oftere eldre enn hanndyrene.

Utvikling i felte elg

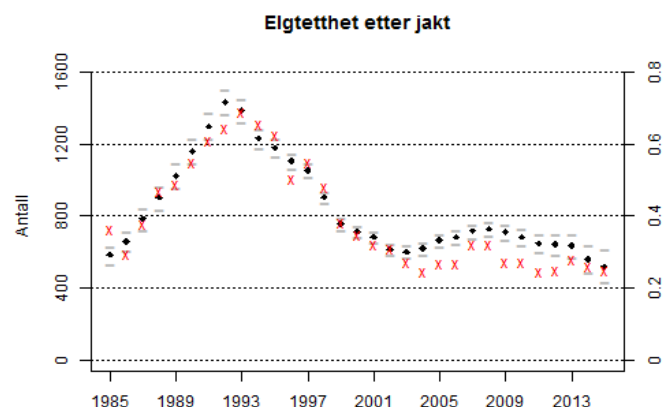
- Økning i felte elg i starten på 90-tallet.
- Avskytingen (felt elg) og sett per dag har holdt seg relativt stabil de siste 8-10 årene.

Figur 2. Antall felte elg og sett elg per dag i Søndre Land i perioden 1985-2015 for kategoriene kalv, ungdyr, eldre okse og eldre ku.

Elgtetthet

- Elgbestanden var høy på starten av 90-tallet.
- Kraftig bestandsreduksjon fra 1993 og frem mot årtusensskiftet.
- Beregnet vinterbestand av elg på om lag 520 elg etter jakta 2015 (9 elg/10 000 daa).
- I 2015 ble det sett 0,25 elg per jegerdag.

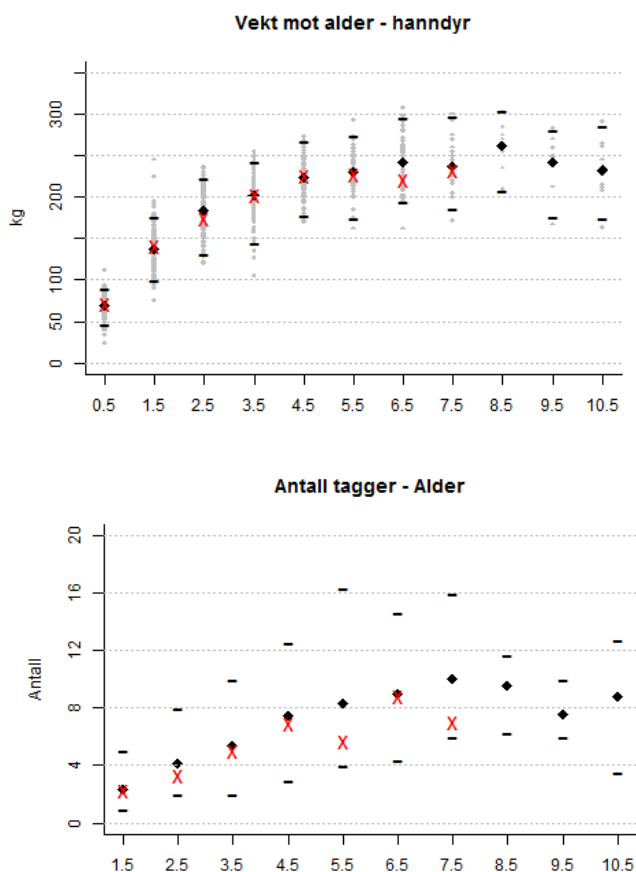

Figur 3. Beregnet elgtetthet etter jakt i Søndre Land i perioden 1985-2015 med svarte ruter (verdier på venstre loddrette akse). Sett per dag med røde kryss (verdier på høyre loddrette akse). 95 % -konfidensintervall for antall elg er vist med grå streker.

Utvikling med alder

Vekt og gevirstørrelse hos okser

- Elgoksene vokser gradvis frem til rundt 8 års alder, både med tanke på vekt og gevirstørrelse målt som taggantall (Figur 4 og 5).
- En gjennomsnittlig elgokse i Søndre Land når 200 kg slaktevekt som 3,5 åring.

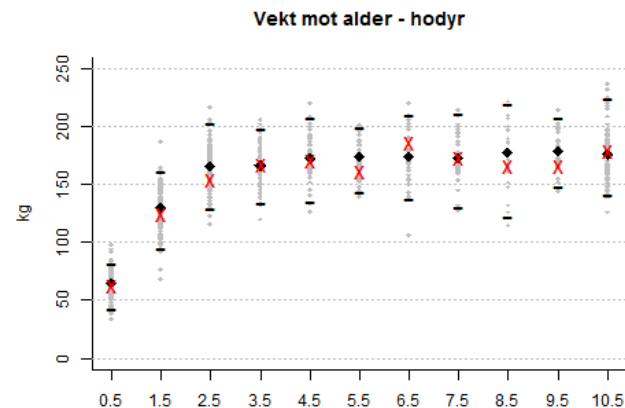
Figur 4 og 5. Gjennomsnittsvækt ($n = 1165$) og gjennomsnittlig antall tagger ($n=814$) i forhold til alder for okser skutt i Søndre Land i perioden 2003-2015 med svarte ruter. Svarte streker viser øvre og nedre grense for 95 % konfidensintervall. Enkeltindivid vist med grå punkter og gjennomsnittlig vekt ($n = 106$) og gjennomsnittlig antall tagger ($n= 78$) for okser felt i 2015 vist med røde kryss.

Elgokser i 2015

Det ble felt flere store okser i Søndre Land i 2015, den tyngste hadde en slaktevekt på 292 kg. Denne oksen hadde fjølgevir med 14 tagger i geviret og ble aldersbestemt til 6,5 år. De to eldste oksene som ble felt i 2015 var 7,5 år og hadde en slaktevekt på 205 og 261 kg.

Vekt hos kyr

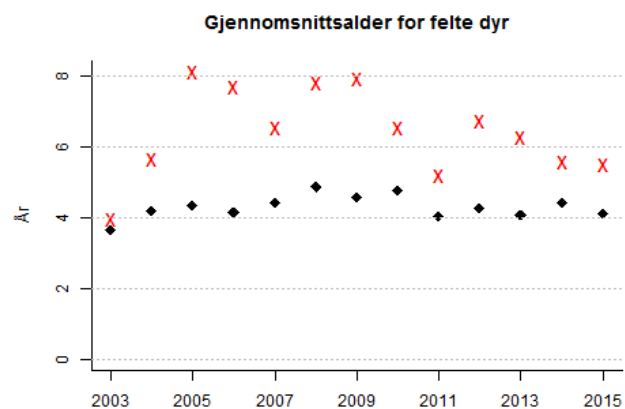
- Veksten til kyrne stagnerer ved 2,5 års alder og indikerer at en betydelig andel av hodyrene blir kjønnsmodne som 1,5 åringer, og produserer kalv for første gang som 2,5 åring (Figur 6).

Figur 6. Gjennomsnittsvækt ($n = 1063$) i forhold til alder for kyr skutt i Søndre Land i perioden 2003-2015 med svarte ruter. Svarte streker viser øvre og nedre grense for 95 % konfidensintervall. Enkeltindivid vist med grå punkter og gjennomsnittlig vekt for kyr felt i 2015 ($n = 90$) vist med røde kryss.

Gjennomsnittsalder

- I 2015 var snittalderen på felte eldre okser og kyr på hhv. 4,1 og 5,5 år (Figur 7).
- Gjennomsnittsalderen for eldre okser i jaktuttaket har holdt seg stabil.
- Kyrnes snittalder sank i perioden 2012-14. De siste to årene har snittalderen for eldre kuer i jaktuttaket holdt seg tilnærmet uendret.

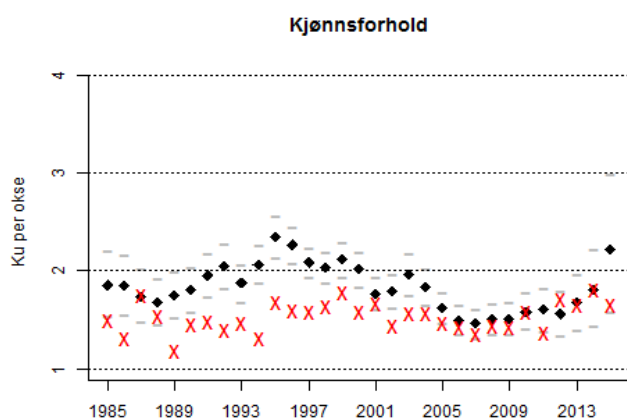
Figur 7. Gjennomsnittsalder for felte kyr (røde kryss, $n = 566$) og okser (svarte punkter, $n = 662$) minst 2,5 år gamle felt i Søndre Land i perioden 2003-2015.

Vekt og alder for elgkuene

Bestandskondisjon avgjør tidspunkt for kjønnsmodning og reproduksjon. Kvigene må være tilstrekkelig tunge for å bli kjønnsmodne som 1,5-åringer og for å produsere kalv som 2,5 åringer (Sæther 1993). Kuene er vanligvis høyproduktive fra de er 4-5 år gamle og reproduksjonen avtar når kuene blir rundt 12 år gamle (Garel m.fl. 2009). Tyngre elgkyr innen en aldersgruppe er også mer fruktbare enn lettere kyr i samme aldersgruppe (Rolandsen m.fl. 2010).

Kjønnsforhold

- I 2015 ble det sett 1,7 ku per okse (Figur 8).
- Det observerte kjønnsforholdet (sett ku per okse) synes å være stabilisert over tid.
- Estimert kjønnsforhold indikerer en redusert okseandelen i bestanden siste år.

Figur 8. Beregnet kjønnsforhold etter jakta i perioden 1985-2015 med svarte ruter og 95 % konfidensintervall med grå strek. Ku per okse fra sett elg med røde kryss.

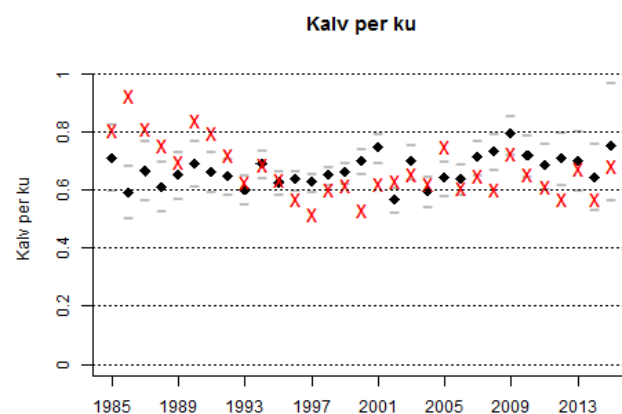
Kjønnsforhold

Kjønnsforholdet er vanligvis uttrykt som antall ku sett per okse. Et skeivere kjønnsforhold enn 1:1 gir et større produksjonspotensial i stammen, mens et balansert kjønnsforhold øker sannsynligheten for at oksene blir eldre. Overvekt av okser i jaktuttaket vil medføre et skeivere kjønnsforhold. Kjønnsforholdet bør tilpasses ønsket avskytningsstrategi og forvaltningsmål. Studier fra Telemark og Hedmark har vist at bedekningskapasiteten trolig ikke er begrensende i elgbestander med et kjønnsforhold med 1,5-2 ku per okse (Milner m.fl. 2012). Dreining mot et svært skjevt kjønnsforhold (>3:1) kan imidlertid medføre uønskede effekter som forsinket kalvetidspunkt (Sæther m.fl. 2009).

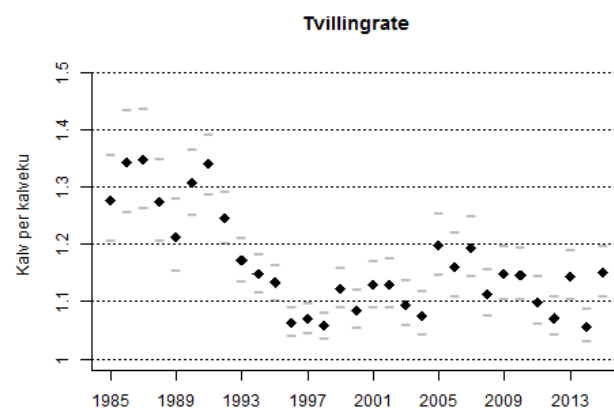
Bestandskondisjon

Kalv- og tvillingrate

- Observerte kalv- og tvillingrate var i 2015 på hhv. 0,68 og 1,15 (Figur 9 og 10).
- Merkbar nedgang i kalve- og tvillingrate på starten av 90-tallet.
- Stabilitet fra 2000-tallet og tendenser til positiv utvikling i rekrutteringsratene i senere år.

Figur 9. Kalv per ku fra sett elg i Søndre-Land i perioden 1985-2015 med røde kryss. Estimert kalverate i samme periode med svarte ruter. 95 % konfidensintervall med grå streker.

Figur 10. Kalv per kalvku/tvillingrate fra sett elg i Søndre Land i perioden 1985-2015.

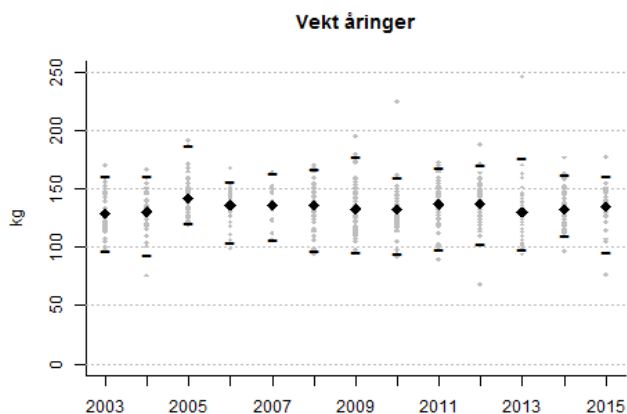
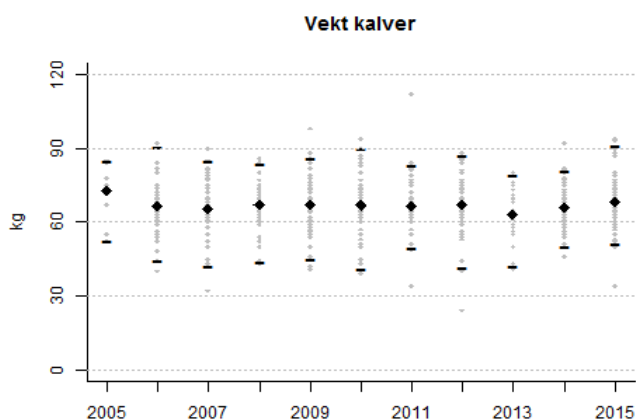
Kalv- og ungdyrvekter

- I 2015 var de gjennomsnittlige slaktevektene for kalv og ungdyr på hhv. 67 kg og 135 kg (Figur 11 og 12).
- Oppgang i slaktevektene for kalv og ungdyr i 2015 sammenlignet med 2013 og 2014.
- Kalve- og ungdyrvektene har holdt seg på et stabilt nivå over tid.

Slaktevekter

Slaktevekter på kalv og ungdyr avhenger i stor grad av tetthetsavhengige faktorer som bestandstetthet og næringstilgang og det er bred enighet om at langsiktige endringer i gjennomsnittlige kalv- og ungdyrvekter i hovedsak skyldes redusert mattilbud som følge av økte bestandstettheter (Solberg m.fl. 2006). I tillegg vil klima og valg av avskytingsstrategi være medvirkende faktorer.

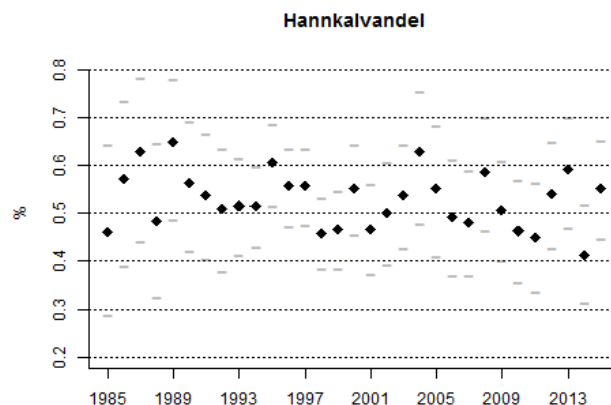
Årlige variasjoner i vær og klima vil også påvirke gjennomsnittsvektene til kalv og ungdyr. Generelt virker fuktige somre sammenfallende med høye årsringsvekter (Sæther 1985).

Figur 11 og 12. Gjennomsnittsvекter for kalver ($n = 566$) og ungdyr ($n = 511$) skutt i Søndre Land i perioden 2003/05-2015 med svarte ruter. Svarte streker viser øvre og nedre grense for 95 % konfidensintervall. Slaktevekter for enkeltindivider vist med grå punkt.

Hannkalvandel

- Svak overvekt av hannkalver i jaktuttaket i siste tiårsperiode (51 %).
- I 2015 utgjorde hannkalvandelen 55 % av det totale kalveuttaket i Søndre Land.

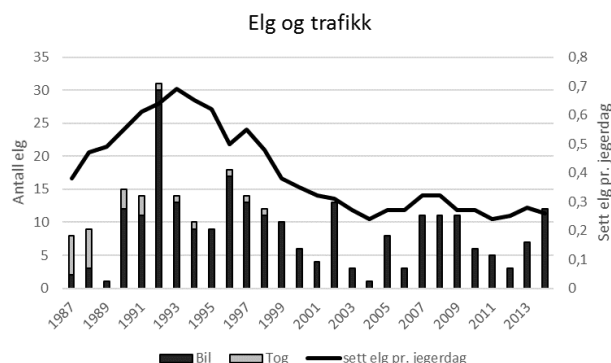
Figur 13. Andel hannkalv blant de skutte kalvene i Søndre Land i perioden 1985-2015. 95 % konfidensintervall med grå streker.

Hannkalvandel

I en bestand med god kondisjon blir det normalt født en liten overvekt av hannkalv. En høy andel hannkalv er derfor positivt. Hannkalvandelen i norske elgbestander har avtatt over tid parallelt med økende elgtettheter (Bjørneraas 2009).

Elg og trafikk

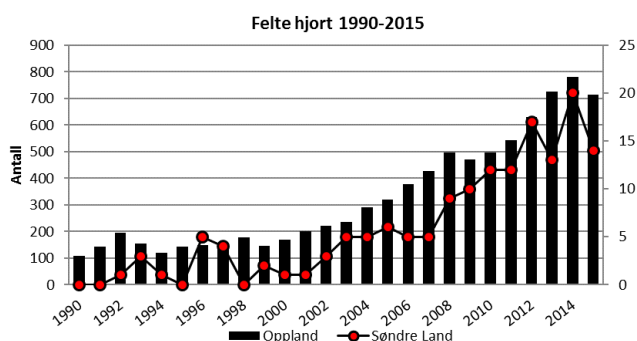
- Det er en klar sammenheng mellom antall elgpåkørsler, elgtetthet, vinterklima og trafikkbetlastning (Solberg m.fl. 2007).
- I 2014/15 ble det registrert 12 trafikkdrepte elg; alle tilknyttet påkjørsel med bil.

Figur 14. Registrert irregulær avgang (trafikkdrept) av elg på venstre y-akse og sett elg per jegerdag i Søndre Land i perioden 1987-2014 på høyre y-akse. Merk at årstalla følger jaktåret for trafikkdrepte. Søylene for 1988 representerer tidsrommet 1. april 1988 til 31. mars 1989 osv.

Hjort

- Det ble felt 14 av 83 tildelte hjort i 2015.
- Eldre dyr utgjorde halvparten av uttaket (50 %).
- Vi har kun aldersdata for 1 felt hjort i 2015.
- Individet var en bukk med 10 tagger i geviret, vekt på 91 kg og aldersbestemt til 3,5 år.

Figur 15. Antall felte hjort i Oppland fylke og Søndre Land. Tall fra Statistisk sentralbyrå (www.ssb.no) og hjorteviltregisteret.

Fremtidig kondisjonsvekst?

Elgbestandene i Sør-Øst Norge er redusert i tetthet, men fortsatt ser en ikke tydelige tegn til kondisjonsvekst mange steder. Årsakene til dette er sammensatt. Bestandsreduksjonen de fleste steder har foregått gradvis og over tid. All den tid beitetrykket har holdt seg høyt, har heller ikke produksjonen av kvalitetsfôr fått anledning til å øke. Beitene har vært nedslitt over lang tid og trolig redusert bæreevnen i elgbestandene. «Årsklasse- og morseffekter» er fenomener som også kan forsinke kondisjonsvekst. Det er bl.a. dokumentert at individer som er født små, forblir små gjennom hele livet og at «tunge» elgkuer generelt produserer tyngre kalver enn kuer i dårligere hold (Solberg m.fl. 2008). Som en følge av dette vil lang generasjonstid på dyr født under dårlige kår, påvirke kondisjonen negativt over lang tid.

Konklusjon

Det er beregnet en elgbestand på om lag 520 elg etter jakta 2015 i Søndre Land (9 elg pr 10 000 daa). Både rekrutteringsratene og slaktevekter for kalv og ungdyr har økt sammenlignet med 2014. Kjønnforholdet virker til å ha stabilisert seg rundt 1,7 sett ku per okse i 2015.

Erfaringer fra Finland tyder på at en elgtetthet tilsvarende 2-5 dyr/10 000 daa på landskapsnivå er fornuftig (Risto Heikkilä pers. med.). Anbefalingene er ikke allmenngyldige, og størrelsen på elgbestanden må tilpasses det naturgitte beitegrunnlaget, elgens områdebruk, infrastruktur og andre lokale og samfunnsmessige forhold. Med en estimert bestandsstørrelse i Søndre Land på 520 elg etter jakta 2015 og tellende elgareal på ca. 590 km², tilsvarer dette en elgtetthet på ca. 9 elg/10 000 daa på «landskapsnivå» i kommunen per i dag.

Med utgangspunkt i estimert elgtetthet og en stabil høy tømmeravirkning, så bør en kunne forvente en positiv utvikling i bestandskondisjon. Beitetrykket på bjørk og ROS var per 2015 likevel høyt. For best mulig å legge forholdene til rette for en varig økning i elgens produktivitet, anbefaler Faun at hovedfokus i fremtidig elgforvaltning bør være å holde jakttrykket tilstrekkelig høyt, samt tilstrebe en elgtetthet i størrelsesorden 0,20 sett elg per dag. Forvaltningen og rettighetshaverne bør samtidig ta høyde for at kondisjonsforbedring er tidkrevende etter en tidligere periode med høye elgtettheter.

Vi anbefaler et jaktuttak på minimum 260 elg for 2016 med mål om at elgbestanden stabiliseres rundt 0,2 sett elg per jegerdag. Vi har skissert et marginalt høyere uttak av hodyr relativt sett for å dempe dreiningen mot et skjevare kjønnforhold (tabell 1). Økt fellingsinnsats kan med fordel gjøres i Søndre Land viltlag Vest.

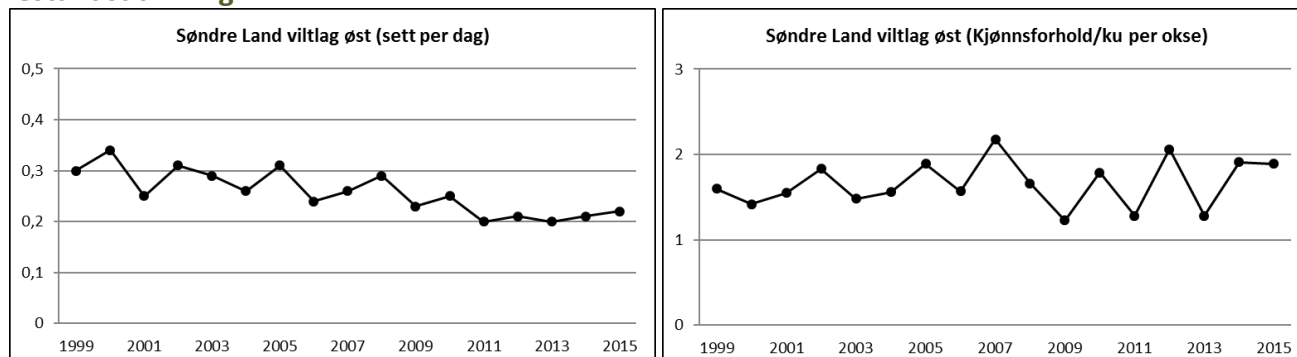
Tabell 1: Beregninger for antall elg fra og med før jakt 2015 til etter jakt 2016. Forutsetningene er 5 % naturlig dødelighet og 0,7 kalv per ku før jakt. Det er lagt til grunn en hannkalvandel på 52 % (snittverdier siste 3 år).

	Før jakt 2015	Jaktuttak 2015	Etter jakt 2015	Før jakt 2016	Jaktuttak 2016	Etter jakt 2016
Kalver	243	85	158	215	85	130
Kyr	325	78	247	307	90	217
Okser	204	91	113	185	85	100
Sum	772	254	518	707	260	447
Kalv per ku	0,75		0,64	0,70		0,60
Ku per okse	1,59		2,19	1,66		2,17

Bestandsplanområdene

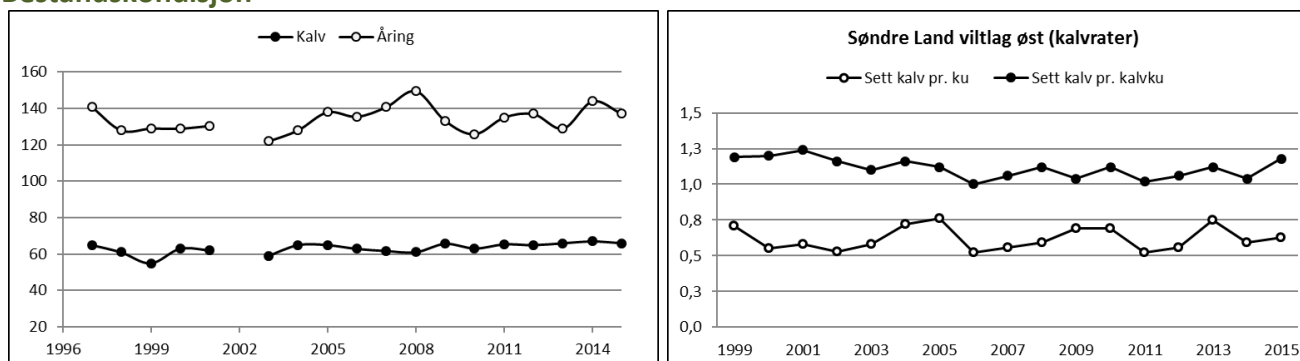
Søndre Land Viltlag Øst

Bestandsutvikling

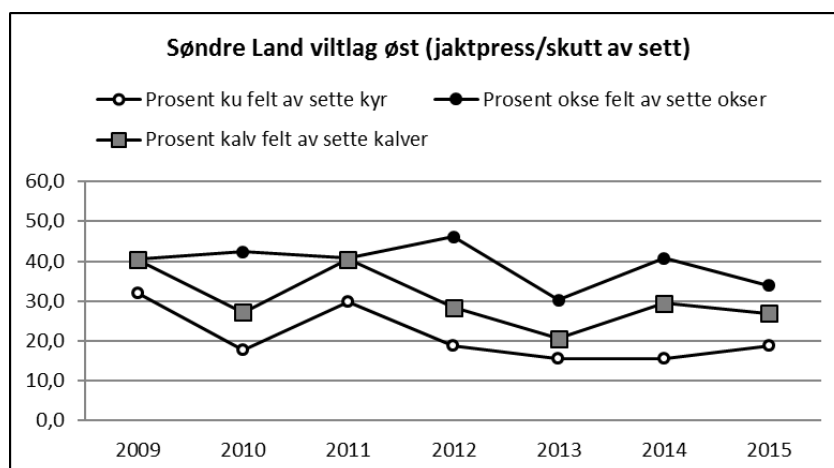

Figur SLØ 1. Sett elg per dag (venstre figur) og observert ku per okse i Søndre Land Viltlag Øst i perioden 1999-2015.

Bestandskondisjon

Figur SLØ 2. Gjennomsnittlige slaktevekter for kalv- og ungdyr i perioden 1997-2015 (venstre figur) og kalv per ku og kalv per kalvku fra sett elg i perioden 1999-2015 (høyre figur) for Søndre Land Viltlag Øst. Vektdata fra 2002 mangler.

Figur SLØ 3. Andel skutte av sette dyr i perioden 2009-2015 for Søndre Land Viltlag Øst.

Kommentarer

Tabell SLØ 1: Avskytningsplan fra gjeldende bestandsplan.

År	Ku		Okse		Kalv		Sum	
	Minst	Maks	Minst	Maks	Minst	Maks	Minst	Maks
2012	20	22	30	32	15	20	65	74
2013	20	22	30	32	15	20	65	74
2014	17	22	27	32	15	20	59	74
2015	17	22	27	32	15	20	59	74
2016	16	22	26	32	15	20	57	74
Sum	90	110	140	160	75	100	305	370

I 2015 ble det felt totalt 57 elg med følgende fordeling i jaktuttaket: 20 kyr, 19 okser og 18 kalv. Fellingstallet er to dyr under minimum planlagte uttak (59 elg). For både ku og kalv oppnådde en felling innenfor planlagt intervall.

Tettheten, målt som «sett per dag», har de siste årene ligget stabil, men viser en svak tendens til økning siste år. I 2015 ble det observert 0,22 elg per jegerdag. «Skutt av sett» indeksene ligger også relativt stabilt, men jaktpresset avtok noe for okse og kalv i 2015 målt mot jaktpresset i 2014.

Slaktevektene for kalv og ungdyr var i 2015 på hhv. 66 og 137 kg og må betegnes som stabile. Observert kalve- og tvillingrate var i 2015 på hhv. 0,63 og 1,18. Det innebærer at 63 % av kuene ble observert med kalv i jakta og 18 % av kalveførende kuer hadde tvillingkalv. Tvillingraten er den høyeste registrerte i SLØ siden 2001.

Det ble observert om lag 1,9 ku per okse i 2015. Faun signaliserte i fjor at kjønnsforholdet trolig ville holde seg stabilt framover gitt at uttaket av hanndyr og hodyr holdes i balanse, og det ser ut til å stemme.

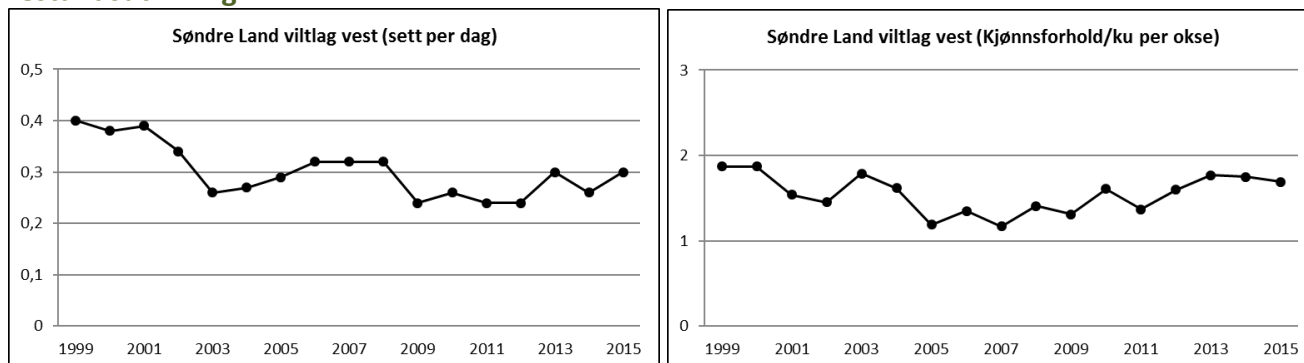
Anbefaling

Stabilitet i elgtetthet og kjønnsforhold, samt positiv utvikling i bestandskondisjon er gledelig. Samtidig viser elgbeitetaksten som ble gjennomført våren 2015 at beitetrykket fortsatt er høyt, men betydelig lavere i SLØ enn i andre deler av kommunen.

Hittil i planperioden (2012-2015) er det felt 227 elg. For å oppnå minimum planlagt uttak i perioden 2012-2016 må det felles 78 dyr. Vi tror dette er vanskelig gjennomførbart og vil derfor fraråde et slikt jaktuttak. For å hindre ny bestandsvekst og stimulere til de positive trendene i kondisjonsvekst opprettholdes, anbefaler vi at jakttrykket holdes oppe. For siste år av planperioden (2016) anbefaler vi et fellingstall i nedre sjikt av planlagt årlig jaktuttak på rundt 60 dyr. Sammensetningen i jaktuttaket i 2016 kan med fordel være nær identisk med fordelingen i jaktuttaket i 2015.

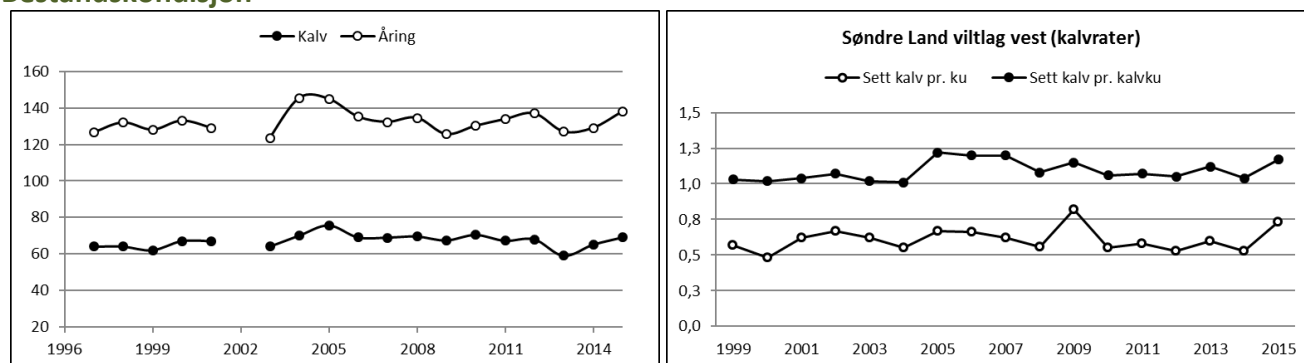
Søndre Land Viltlag Vest

Bestandsutvikling

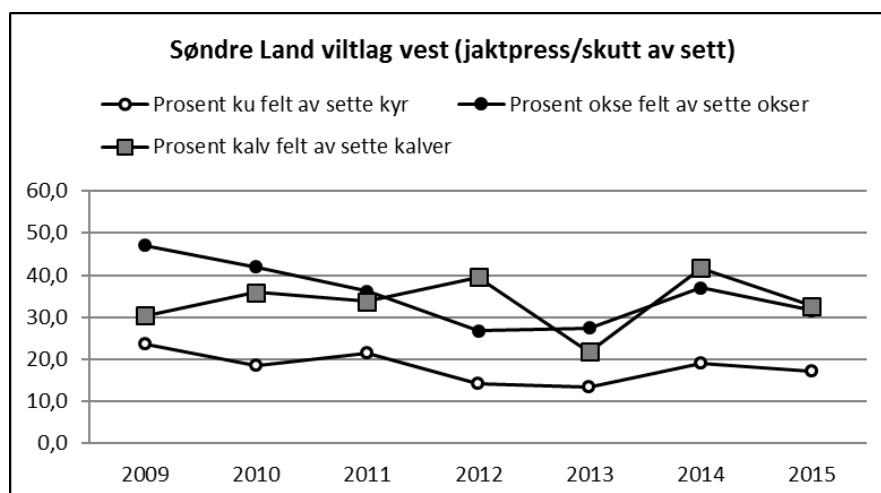

Figur SLV 1. Sett elg per dag (venstre figur) og observert ku per okse i Søndre Land Viltlag Vest i perioden 1999-2015.

Bestandskondisjon

Figur SLV 2. Gjennomsnittlige slaktevekter for kalv- og ungdyr i perioden 1997-2015 (venstre figur) og kalv per ku og kalv per kalvku fra sett elg i perioden 1999-2015 (høyre figur) for Søndre Land Viltlag Vest. Vektdata fra 2002 mangler.

Figur SLV 3. Andel skutte av sette dyr i perioden 2009-2015 for Søndre Land Viltlag Vest.

Kommentarer

Tabell SLV 1: Avskytningsplan fra gjeldende bestandsplan.

År	Ku		Okse		Kalv		Sum	
	Minst	Maks	Minst	Maks	Minst	Maks	Minst	Maks
2012	30	35	40	45	30	40	100	120
2013	30	35	40	45	30	40	100	120
2014	28	35	38	45	28	40	94	120
2015	28	35	38	45	28	40	94	120
2016	25	35	35	45	25	40	85	120
Sum	141	175	191	225	141	200	473	600

I 2015 ble det felt totalt 118 elg med følgende fordeling i jaktuttaket: 34 kyr, 37 okser og 47 kalv. Fellingstallet er i øvre sjikt av planlagt årlig uttak (120 dyr). For både ku og kalv oppnådde en felling innenfor planlagt intervall. Det ble felt 7 kalver mer enn «planlagt», men dette henger trolig sammen med lavere felling enn planlagt tidligere i bestandsplanperioden.

Tettheten, målt som «sett per dag», har på nytt økt i 2015 da det ble observert 0,3 elg per jegerdag. «Skutt av sett» indeksene avtok noe, spesielt for okse og ku sammenlignet med 2014 og indikerer at det er rom for høyere fellingstall om ønskelig.

Slaktevektene for kalv og ungdyr var i 2015 på hhv. 69 og 138 kg. Vektene i SLV er høyere enn kommunesnittet og må betegnes som gode. Observert kalve- og tvillingrate var i 2015 på hhv. 0,73 og 1,17. Det innebærer at 73 % av kuene ble observert med kalv i jakta og 17 % av kalveførende kuer hadde tvillingkalv.

Kjønnsforholdet har holdt seg stabilt over tid og i 2015 ble det observert om lag 1,7 ku per okse. Et vedvarende jevnt uttak av hanndyr og hodyr vil trolig opprettholde dagens kjønnsforhold.

Anbefaling

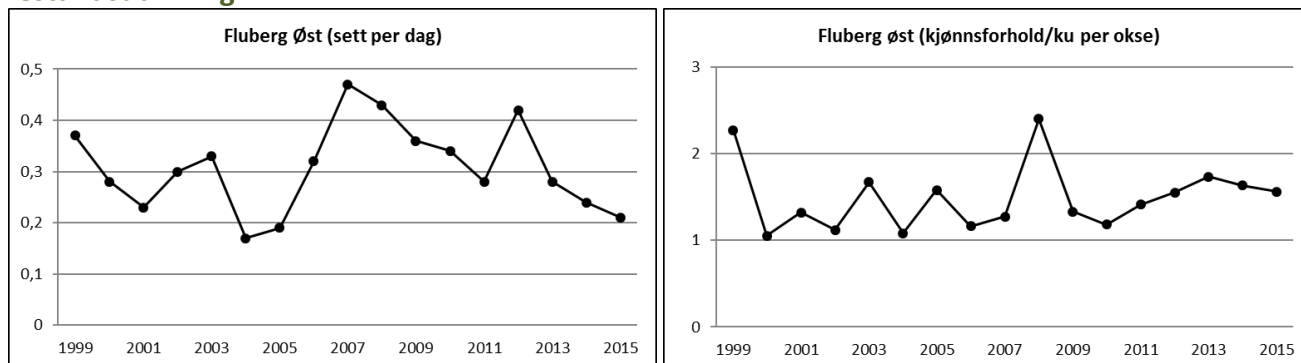
Jaktuttaket i 2015 var etter vårt syn fornuftig og nødvendig med god andel kyr i uttaket. Likevel tyder den økte sett-elg-indeksen og et redusert jaktpress i 2015, på at størrelsen på elgbestanden er høyere enn ønskelig. Dette underbygges også av et svært høyt beitetrykk i SLV i følge fjorårets elgbeitetakst. Høye kalverater i 2015 vil også medvirke til at en kan forvente ny bestandsvekst.

Hittil i planperioden (2012-2015) er det felt 407 elg. For å oppnå minimum planlagt uttak i perioden 2012-2016 må det felles 66 dyr. De lavere uttakene foregående år, gjør imidlertid at man er langt under øvre grense for planperioden sett under ett.

Med mål om å stabilisere bestanden på et lavere nivå (0,2 sett elg per dag) bør jakttrykket økes betydelig. For jaktåret 2016 vil vi anbefale at det tilstrebes et uttak på minimum 130 dyr. Selv om dette er noe høyere enn planlagt årlig uttak, er det innenfor det totalte planlagte jaktuttaket i bestandsplanperioden med god margin. Sammensetningen i uttaket for 2016 kan holdes tilnærmet lik som i 2015.

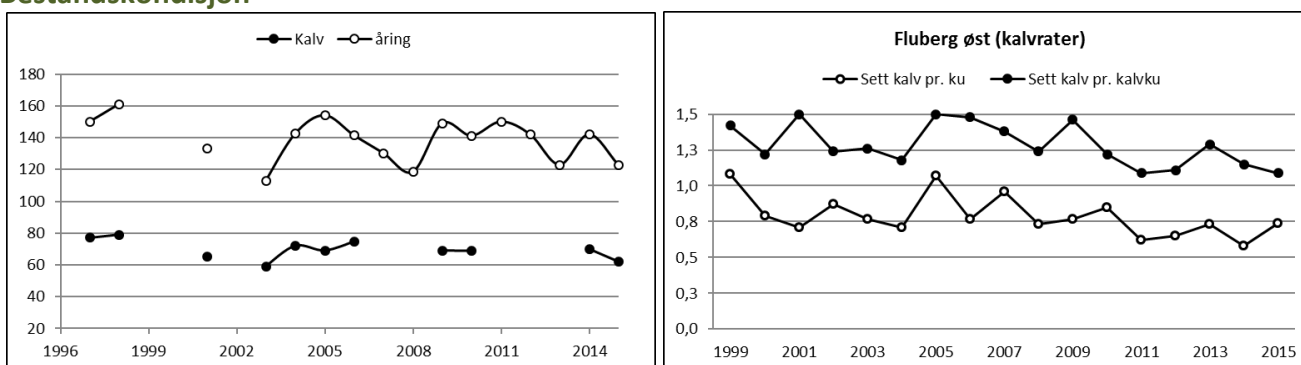
Fluberg Østre Driftsplanområde

Bestandsutvikling

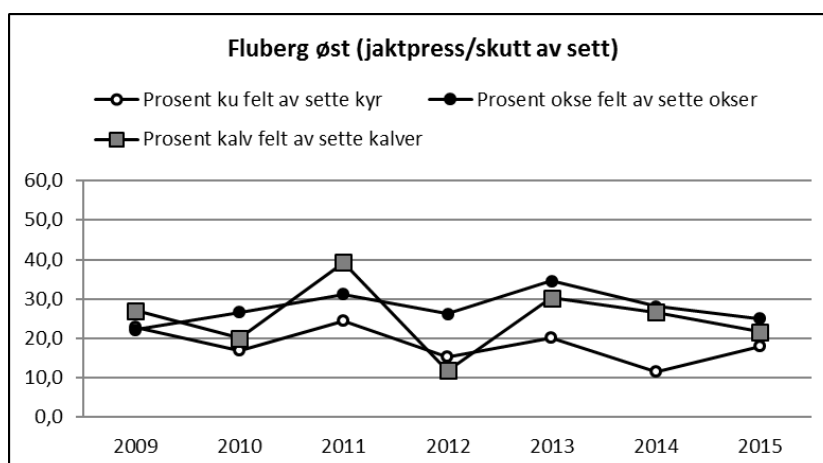

Figur FØ 1. Sett elg per dag (venstre figur) og observert ku per okse (høyre figur) i Fluberg Øst Driftsplanområde i perioden 1999-2015.

Bestandskondisjon

Figur FØ 2. Gjennomsnittlige slaktevekt for kalv og ungdyr i perioden 1997-2015 (venstre figur) og kalv per ku og kalv per kalvku fra sett elg (høyre figur) i Fluberg Øst Driftsplanområde i perioden 1999-2015. Vektdata for enkelte år mangler.

Figur FØ 3. Andel skutte av sette dyr i perioden 2009-2015 for Fluberg Øst Driftsplanområde.

Kommentarer

Tabell FØ 1: Avskytningsplan fra gjeldende bestandsplan.

År	Ku		Okse		Kalv		Sum	
	Minst	Maks	Minst	Maks	Minst	Maks	Minst	Maks
2012	10	12	10	12	10	12	30	36
2013	10	12	10	12	10	12	30	36
2014	9	12	9	12	9	12	27	36
2015	8	12	8	12	8	12	24	36
2016	7	12	7	12	7	12	21	36
Sum	44	60	44	60	44	60	132	180

I 2015 ble det felt totalt 25 elg med følgende fordeling i jaktuttaket: 9 kyr, 8 okser og 8 kalv. Dette var en svak økning sammenlignet med fjoråret. Fellingstallene for kyr, okse og kalv var alle innenfor intervallene for planlagt årlig avskyting.

Tettheten, målt som «sett per dag», har hatt en synlig nedgang i inneværende bestandsplanperiode. I 2015 ble det observert 0,21 elg per jegerdag. Jaktpresset, illustrert gjennom «skutt av sett» indeksene viser at det ble felt en høyere andel kuer i 2015 sammenlignet med 2014. Jaktpresset på kalv og okse har avtatt de to siste årene.

Slaktevektene for kalv og ungdyr i 2015 var hhv. 62 og 123 kg. For FØ har vi relativt få slaktevekter over tid til å kunne trekke sikre konklusjoner, med hensyn til utvikling i bestandskondisjon. Observert kalve- og tvillingrate var i 2015 på hhv. 0,74 og 1,09. Det innebærer at 74 % av kuene ble observert med kalv i jakta og 9 % av kalveførende kuer hadde tvillingkalv. Tvillingraten har, noe overraskende avtatt de siste par årene.

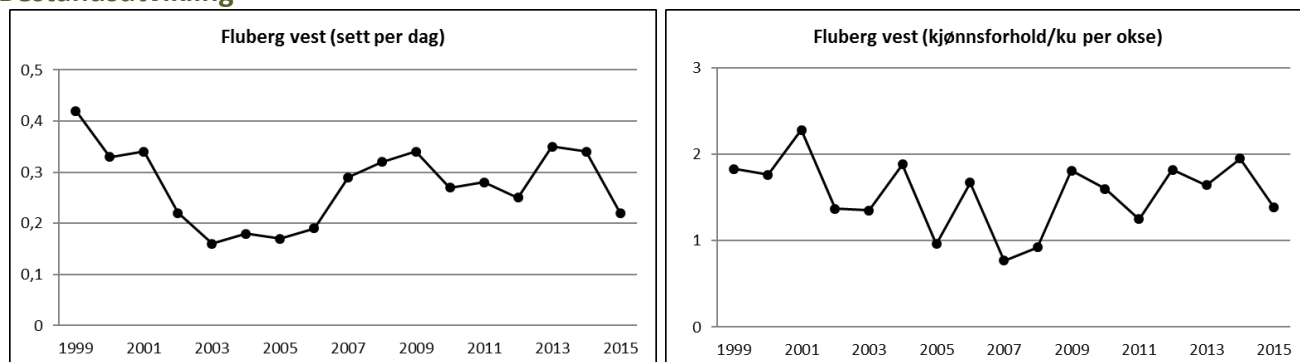
Det ble observert om lag 1,6 ku per okse i 2015 og kjønnsforholdet har holdt seg relativt stabil i bestandsplanperioden.

Anbefaling

Det er hittil i planperioden (2012-2015) felt 112 elg (inkl. vinterjakt). For å oppnå minimum planlagt uttak i perioden 2012-2016 må det felles 20 dyr. Jaktuttaket i bestandsplanperioden har gitt en merkbar (og ønskelig) nedgang i elgtetthet, illustrert som sett elg per dag. Det er også tydelig at det økte jaktpresset på ku i 2015 har gitt ønsket effekt i form av en svak bestandsnedgang. Med mål om å stabilisere bestanden på dagens nivå, anbefaler vi et uttak på 25 dyr i 2016 med en fordeling i jaktuttaket innenfor planlagt avskytningsplan. En svak overvekt av hodyr i uttaket vil trolig stabilisere kjønnsforholdet. Samtidig legger vi vekt på at jaktpresset på kyr bør opprettholdes.

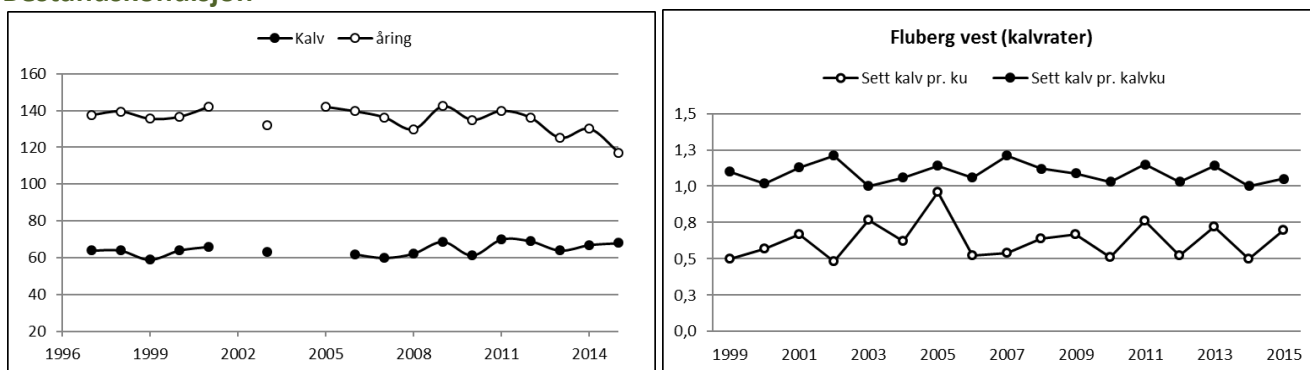
Fluberg Vestre Grunneierlag

Bestandsutvikling

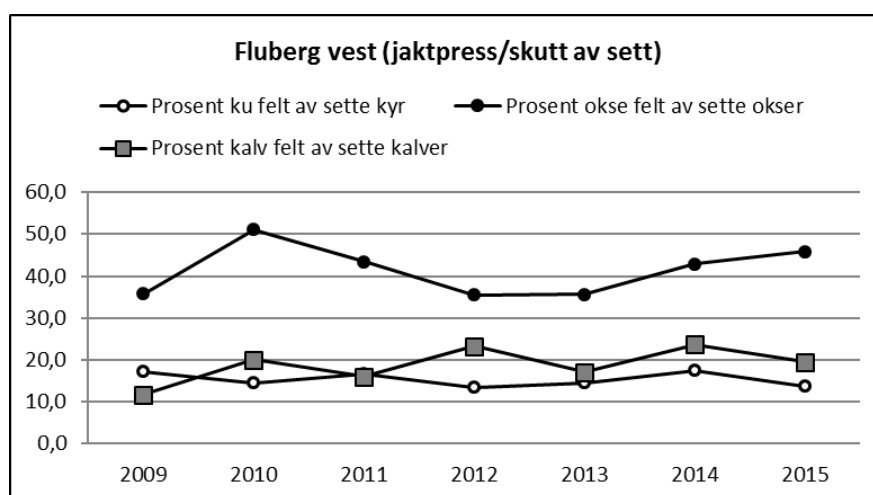

Figur FV 1. Sett elg per dag (venstre figur) og observert ku per okse (høyre figur) i Fluberg Vestre Driftsplanområde i perioden 1999-2015.

Bestandskondisjon

Figur FV 2. Gjennomsnittlige slaktevekter for kalv og ungdyr i perioden 1997-2015 (venstre figur) og kalv per ku og kalv per kalvku fra sett elg i perioden 1999-2015 (høyre figur) i Fluberg Vestre Driftsplanområde.

Figur FV 3. Andel skutte av sette dyr i perioden 2009-2015 for Fluberg Vestre Driftsplanområde.

Kommentarer

Tabell FV 1: Avskytningsplan fra gjeldende bestandsplan.

År	Ku		Okse		Kalv		Sum	
	Minst	Maks	Minst	Maks	Minst	Maks	Minst	Maks
2012	14	20	20	25	10	15	44	60
2013	14	20	20	25	10	15	44	60
2014	12	20	15	25	8	15	35	60
2015	12	20	15	25	8	15	35	60
2016	12	20	15	25	8	15	35	60
Sum	64	100	85	125	44	75	193	300

I 2015 ble det felt totalt 40 elg med følgende fordeling i jaktuttaket: 9 kyr, 22 okser og 9 kalv. Antall felte dyr avtok med 16 individ sammenlignet med 2014. Fellingstallene for okse og kalv var innenfor intervallene for planlagt årlig avskyting, mens det ble felt noen færre kuer enn «planlagt».

Tettheten, målt som «sett per dag», har vært over 0,3 i både 2013 og 2014, men ble synlig redusert i 2015 da det ble observert 0,22 elg per dag. Jaktpresset, illustrert gjennom «skutt av sett» indeksene har over tid vært høyt på hanndyr (okser). Jaktpresset på ku og kalv avtok i 2015.

Slaktevektene for kalv og ungdyr var i 2015 på hhv. 68 kg (7 stk) og 117 kg (4 stk). Fordi tallmaterialet er begrenset, er tallene noe usikre. Observert kalve- og tvillingrate var i 2015 på hhv. 0,70 og 1,05. Det innebærer at 70 % av kuene ble observert med kalv i jakta og 5 % av kalveførende kuer hadde tvillingkalv. Tvillingraten i FV var i 2015 på et lavere nivå enn kommunen sett under ett.

Det ble observert om lag 1,4 ku per okse i 2015. Kjønnssforholdet har hatt årlige variasjoner men flukturerert rundt 1,6 ku per okse i siste bestandsplanperiode.

Anbefaling

Den reduserte elgtettheten i 2015 stemmer godt med at fellingstallene i 2014 økte betydelig sammenlignet med jaktuttaket i 2012-2013. Kjønnssforholdet avtok noe overaskende i 2015. Dette til tross for at hanndyr har utgjort hoveddelen av jaktuttaket de siste årene. Det er hittil i planperioden (2012-2015) felt 180 elg. Dette innebærer at en langt på vei vil nå intervallet for planlagt jaktuttak i bestandsplanperioden. Vi anbefaler et jaktuttak i 2016 på 40 dyr. For å bremse et fremtidig skeivere kjønnssforhold, kan det relative uttaket av hanndyr i forhold til hodyr reduseres noe. Vi anbefaler at det felles flere hodyr i 2016.

Litteratur

Bjørneraas, K et.al. 2009. Large-scale spatiotemporal variation in calf sex ratio in moose (*Alces alces*): an effect of density-dependent decrease in maternal condition? Canadian Journal of Zoology 87: 346-355.

Gangsei, L.E. 2013. A Bayesian method for estimating moose (*Alces alces*) population size based on hunter observations and killed at age data. Master Thesis 2013. Norwegian University of Life Sciences

Garel, M et.al. 2009. Age, size and spatiotemporal variation in ovulation patterns of a seasonal breeder, the Norwegian moose (*Alces alces*). American Naturalist 173: 89-104.

Milner, J.M, Storaas, T., Beest, F.M.v, Lien, G. 2012. Sluttrapport for Elgføringsprosjektet. Høgskolen i Hedmark. 89s.

Meland, M., Libjå, L.E. & Stenbrenden, M. 2015. Elgbeitetaksering i Søndre Land 2015. Faun rapport 022-2015. Faun Naturforvaltning AS, Fyresdal Næringshage, 3870 Fyresdal.

Rolandsen, C.M, Solberg, E.J., Bjørneraas, K., Heim, M., Van Moorter, B., Herfindal, I., Garel, M., Pedersen, P. H., Sæther, B. E., Lykkja, O.N., Os, Ø. Elgundersøkelsene i Nord-Trøndelag, Bindal og Rissa 2005-2010. Sluttrapport. NINA rapport 588. 142 s.

Solberg, E. J., Rolandsen, C. M., Heim, M., Grøtan, V., Garel, M., Sæther, B.-E., Nilsen, E. B., Austrheim, G., Herfindal, I. 2006. Elgen i Norge sett med jegerøyne. En analyse av jakt-materialet fra overvåknings-programmet for elg og det samlede sett elg-materialet for perioden 1966-2004. NINA Rapport 125.

Solberg, E. J., Rolandsen, C. M., Herfindal, I. & Heim, M. 2007. Hjortevilt og trafikk i Norge: En analyse av hjorteviltrelaterte trafikk- ulykker i perioden 1970-2007. NINA rapport 463. Norsk Institutt for Naturforskning

Solberg, E. J., Veiberg, V., Rolandsen, C. M., Ueno, M., Nilsen, E. B., Gangsei, L. E., Stenbrenden, M. & Libjå, L. E. 2014. Sett elg- og sett hjort-overvåkingen: Styrker og forbedringspotensial. – NINA Rapport 1043. 103 s.

Stenbrenden, M. 2015. Aldersregistrering og bestandsvurdering av elg i Søndre Land etter jakta 2014. Faun rapport 005-2015. Faun Naturforvaltning AS, Fyresdal Næringshage, 3870 Fyresdal.

Sæther, B.E. 1985. Annual variation in carcass weight of Norwegian moose in relation to climate along a latitudinal gradient. Journal of Wildlife Management 49:977-983.

Sæther, B.E. et.al. 1993. Ecological correlates of individual variation in age at maturity in female moose (*Alces alces*): the effects of environmental variability. Journal of Animal Ecology 62: 482-489

Sæther, B.E. m.fl. 2009. Effekter av rettet avskyting på elgbestanden på Vega. NINA fagrapport

Vedlegg

Rådata for: SØNDRE LAND ELG

Fellingsår: 2015

Valdnummer: 0536V0004 Fluberg Vestre Grunneierlag Valdansvarlig Lars W. Grøholt

Jaktfeltnr:		0536J0044		Nordraak				Jaktleder:			Ole Petter Nordraak		
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
1	Hann	27 . 9		200				4	3,5		Ingen	Ingen	
2	Hann	29 . 9	140					2	1,5		Ingen	Ingen	
3	Ho	3 . 10	160		0	0			4,5		Ingen	Ingen	
4	Hann	3 . 10	238					6	4,5		Ingen	Ingen	
5	Ho	11 . 10		150	0	0			13,5		Ingen	Ingen	
6	Hann	12 . 10	210					6	3,5		Ingen	Ingen	
8	Ho	30 . 10		150		0			2,5		Ingen	Ingen	
9	Ho	20 . 12	58						0,5		Ingen	Ingen	

Jaktfeltnr:		0536J0045		Grøholt			Jaktleder:				Lars W Grøholdt		
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
1	Hann	25 . 9	208					4	3,5		Ingen	Ingen	
2	Hann	26 . 9	203					4	3,5		Ingen	Ingen	

3	Hann	27 . 9	129					2	2,5	Ingen	Ingen
4	Hann	2 . 10	201					4	2,5	Ingen	Ingen
5	Hann	3 . 10	155					4	2,5	Ingen	Ingen
6	Ho	.	74						0,5	Ingen	Ingen
7	Hann	17 . 10	167					4	2,5	Ingen	Ingen
8	Ho	25 . 10		110					1,5	Ingen	Ingen
9	Hann	22 . 11	70						0,5	Ikke reg.	Ikke reg.

Jaktfeltnr:		0536J0047		Wilberg				Jaktleder:			Ole Chr. Rostad		
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
1	Hann	26 . 9	196					4	6,5		Ingen	Ingen	
2	Hann	29 . 9	204					4	3,5		Ingen	Ingen	
3	Ho	.	75						0,5		Ingen	Ingen	
4	Ho	.	161			0			4,5		Ingen	Ingen	
5	Hann	14 . 11	220					8	5,5		Ingen	Ingen	

Jaktfeltnr:		0536J0048		Næs jaktlag				Jaktleder:			Olaf Sæthre		
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
1	Ho	3 . 10	203			0			6,5		Ingen	Ingen	
2	Hann	3 . 10	170					4	2,5		Ingen	Ingen	

Jaktfeltnr:		0536J0049		Bull				Jaktleder:			Marcus Chr. Bull		
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
1	Ho	2 . 10	65						0,5		Ingen	Ingen	
2	Ho	2 . 10	170		1	1			12,5		Ingen	Ingen	
3	Hann	16 . 10	220					8	6,5		Ingen	Ingen	

Jaktfeltnr:		0536J0050		Viker				Jaktleder:			Arvid Ryen		
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
1	Ho	26 . 9	66						0,5		Ingen	Ingen	
2	Hann	.	219					5	5,5		Ingen	Ingen	
3	Ho	1 . 10	77						1,5		Ingen	Ingen	
4	Hann	17 . 10	210					9	6,5		Ingen	Ingen	

Jaktfeltnr:		0536J0051		Blom				Jaktleder:			Terje Wollseter		
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
1	Ho	29 . 9							0,5		Ingen	Ingen	Vekt ikke oppgitt
2	Ho	29 . 9	166		1	1			9,5		Ingen	Ingen	

Jaktfeltnr: 0536J0054 Eriksen **Jaktleder:** Haakon Eriksen Haraldsrud

Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
1	Hann	25 . 9	207					6	3,5		Ingen	Ingen	
2	Hann	27 . 9	135					2	1,5		Ingen	Ingen	

Valdnummer: 0536V0013 Fluberg Østre **Valdansvarlig** Steinar Fretheim

Jaktfeltnr: 0536J0036 FLØ 01, Fluberg/Iversen **Jaktleder:** Jan Haug

Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Hann	1 . 11	48						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Fra kontrollskjema
1	Hann	30 . 9	224				1	7	4,5		Ingen	Ingen	
2	Ho	2 . 10	185			0			4,5		Ingen	Ingen	
3	Hann	9 . 10	256				1	11	6,5		Ingen	Ingen	
4	Ho	16 . 10	181			0			2,5		Ingen	Ingen	

Jaktfeltnr: 0536J0037 FLØ O2, Odnese/Fredriksen **Jaktleder:** Knut Høitomt

Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Ho	29 . 11	202								Ikke reg.	Ikke reg.	Fra kontrollskjema, mangler tenner
	Hann	26 . 9	160								Ikke reg.	Ikke reg.	Fra kontrollskjema, mangler tenner

Ho	29 . 11	62						0,5	Ikke reg.	Ikke reg.	Fra kontrollskjema
Ho	7 . 10	65						0,5	Ikke reg.	Ikke reg.	Fra kontrollskjema
Hann	7 . 10	214							Ikke reg.	Ikke reg.	Fra kontrollskjema, mangler tenner
Ho	18 . 10	127							Ikke reg.	Ikke reg.	Fra kontrollskjema, mangler tenner

Jaktfeltnr: 0536J0038 **FLØ 03, Bergarda** **Jaktleder:** Øystein Stokke

Felt nr. Kjønn Dato Veid vekt Ant. vekt Melk Kalver Fjølgev. Tagger Alder Tvilling Flått Hjortelusflue Merknad

	Ho	14 . 10	74						0,5	Ikke reg.	Ikke reg.	Fra kontrollskjema
	Hann	30 . 10	65						0,5	Ikke reg.	Ikke reg.	Fra kontrollskjema
	Hann	29 . 9	66						0,5	Ikke reg.	Ikke reg.	Fra kontrollskjema
1	Ho	25 . 9	158			0			2,5	Ingen	Ingen	
10	Ho	31 . 10	142			0			2,5	Ingen	Ingen	
3	Hann	3 . 10	230					6	4,5	Ingen	Ingen	Kassert, stangskader.
4	Hann	3 . 10	107					3	1,5	Ingen	Ingen	
5	Hann	11 . 10	199					9	6,5	Ingen	Ingen	
7	Ho	28 . 10	160			0			7,5	Ingen	Ingen	
8	Ho	29 . 10	139			0			1,5	Ingen	Ingen	

Jaktfeltnr: 0536J0041 **Landåsbygda Grunneierlag** **Jaktleder:** Herman Hagen

Felt nr. Kjønn Dato Veid vekt Ant. vekt Melk Kalver Fjølgev. Tagger Alder Tvilling Flått Hjortelusflue Merknad

	Hann	2 . 10	65						0,5	Ikke reg.	Ikke reg.	Fra kontrollskjema
--	------	--------	----	--	--	--	--	--	-----	-----------	-----------	--------------------

	Ho	18 . 10	55					0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Fra kontrollskjema
2	Hann	16 . 10	176				1	2,5		Ingen	Ingen	
4	Ho	18 . 10	176			1		11,5		Ingen	Ingen	

Jaktfeltnr: 0536J0055 Tommy Karlsson **Jaktleder:** Tommy Karlsson

Felt nr. Kjønn Dato Veid vekt Ant. vekt Melk Kalver Fjølgev. Tagger Alder Tvilling Flått Hjortelusflue Merknad

Ho 14 . 11 150 Ikke reg. Ikke reg. Fra kontrollskjema, mangler tenner

Valdnummer: 0536V0015 SøndreLand Viltlag Øst **Valdansvarlig** Paul Flatlien

Jaktfeltnr: 0536J0002 Sone 1 **Jaktleder:** Roy E. Lauritsen

Felt nr. Kjønn Dato Veid vekt Ant. vekt Melk Kalver Fjølgev. Tagger Alder Tvilling Flått Hjortelusflue Merknad

1	Hann	25 . 9	148				1	1,5		Ingen	Ingen	
2	Ho	27 . 9	59					0,5		Ingen	Ingen	
3	Ho	27 . 9	162			1		4,5		Ingen	Ingen	
4	Hann	27 . 9		138			3	1,5		Ingen	Ingen	
5	Ho	2 . 10	58					0,5		Ingen	Ingen	
6	Hann	4 . 10	151				2	1,5		Ingen	Ingen	
7	Ho	15 . 10						2,5		Ingen	Ingen	Vekt ikke oppgitt
8	Ho	22 . 10	161			0		2,5		Ingen	Ingen	

9	Ho	1 . 11		120					1,5		Ingen	Ingen
---	----	--------	--	-----	--	--	--	--	-----	--	-------	-------

Jaktfeltnr:	0536J0003	Sone 2	Jaktleder:	Knut Arild Fjellheim
--------------------	-----------	--------	-------------------	----------------------

Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
1	Ho	25 . 9	162						2,5		Ingen	Ingen	
2	Hann	27 . 9	234					4	3,5		Ingen	Ingen	
3	Hann	28 . 9	270					6	5,5		Ingen	Ingen	
4	Ho	27 . 9	194			1			13,5		Ingen	Ingen	
5	Hann	18 . 10	88						0,5		Ingen	Ingen	
6	Ho	18 . 10	200			1			4,5		Ingen	Ingen	
7	Hann	27 . 10	94						0,5		Ingen	Ingen	Høy vekt, mangler tenner
8	Hann	31 . 10	90						0,5		Ingen	Ingen	Høy vekt, mangler tenner

Jaktfeltnr:	0536J0005	Sone 3	Jaktleder:	Finn Øksne
--------------------	-----------	--------	-------------------	------------

Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
1	Ho	27 . 9	136						1,5		Ingen	Ingen	
2	Ho	17 . 10	69						0,5		Ingen	Ingen	
3	Ho	23 . 10	115						1,5		Ingen	Ingen	

Jaktfeltnr:	0536J0006	Sone 4	Jaktleder:	Jan Arne Sandsengen
--------------------	-----------	--------	-------------------	---------------------

Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
----------	-------	------	-----------	-----------	------	--------	----------	--------	-------	----------	-------	---------------	---------

1	Hann	28 . 9	50						0,5	Ikke reg.	Ikke reg.	
2	Ho	28 . 9	164			1			3,5	Ingen	Ingen	Knekt tannrot
3	Hann	28 . 9	198						2,5	Ingen	Ingen	
4	Hann	30 . 9	147						1,5	Ikke reg.	Ikke reg.	
5	Ho	4 . 10	64						0,5	Ikke reg.	Ikke reg.	

Jaktfeltnr:		0536J0007		Sone 5			Jaktleder:			Per Askvig			
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
1	Ho	26 . 9	198			0			3,5		Ingen	Ingen	
2	Hann	28 . 9	214				1	9	3,5		Ingen	Ingen	

Jaktfeltnr:		0536J0008		Sone 6			Jaktleder:				Jørn Erik Sand		
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
1	Ho	26 . 9	71						0,5		Ingen	Ingen	
2	Ho	27 . 9	52						0,5		Ingen	Ingen	
3	Ho	27 . 9	167			1			14,5		Ingen	Ingen	
4	Ho	29 . 9	129		0	0			2,5		Ingen	Ingen	
5	Hann	2 . 10	148					4	2,5		Ingen	Ingen	
6	Hann	26 . 10	163					10	6,5		Ingen	Ingen	Kassert. Var påskutt for 2 uker siden

Jaktfeltnr:		0536J0009		Sone 7		Jaktleder:		Erik Bakken					
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
1	Hann	26 . 9	58						0,5		Ingen	Ingen	
2	Ho	3 . 10	207			0			8,5		Ingen	Ingen	Vekt etter 10 dager

Jaktfeltnr:		0536J0010		Sone 8A				Jaktleder:			Hans Olav Søreng		
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
1	Ho	30 . 9	34						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
2	Ho	1 . 10	152		1	0			8,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
3	Hann	4 . 10	68						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
4	Hann	7 . 10	195					2	3,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
5	Hann	22 . 10	218					6	4,5		Ikke reg.	Ikke reg.	

Jaktfeltnr:		0536J0012		Sone 9			Jaktleder:			Nils Sand			
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
1	Hann	25 . 9	130					2	1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
2	Hann	28 . 9	140					3	1,5		Ingen	Ingen	
3	Ho	3 . 10	200			0			7,5		Ingen	Ingen	
4	Hann	4 . 10	66						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
5	Ho	24 . 10	154			0			2,5		Få	Ikke reg.	

Jaktfeltnr:		0536J0013		Sone 10		Jaktleder:		Iver Øksne					
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
1	Ho	26 . 9	175						2,5		Ingen	Ingen	
2	Hann	29 . 9	162					4	3,5		Ingen	Ingen	
3	Hann	29 . 9	241					8	4,5		Ingen	Ingen	
4	Ho	21 . 10	69						0,5		Ingen	Ingen	
5	Hann	24 . 10	63						0,5		Ingen	Ingen	
6	Hann	27 . 10	197					6	4,5		Ingen	Ingen	

Jaktfeltnr:		0536J0014		Sone 11A		Jaktleder:		Endre Granum					
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
1	Hann	26 . 9	210					2	2,5		Ingen	Ingen	
2	Ho	27 . 9	57						0,5		Ingen	Ingen	
3	Ho	27 . 9	160		1	1			3,5		Ingen	Ingen	
4	Hann	3 . 10	130						1,5		Ingen	Ingen	
5	Hann	24 . 10	76						0,5		Ingen	Ingen	
6	Ho	27 . 10	139			0			1,5		Ingen	Ingen	

Valdnummer: 0536V0016 Søndre Land Viltlag Vest **Valdansvarlig** Paul Flatlien

Jaktfeltnr:		0536J0015		Sone 12			Jaktleder:			Paul Flatlien			
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
1	Ho	30 . 9	140						1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
2	Hann	30 . 9	180					2	2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
3	Hann	2 . 10	205					6	7,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
4	Ho	3 . 10	128						1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
6	Ho	11 . 10	181			0			3,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
7	Hann	16 . 10	73						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	

Jaktfeltnr:		0536J0016		Sone 13			Jaktleder:			Gudbrand Engeli			
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
1	Hann	25 . 9	150					3	1,5		Ingen	Ingen	
2	Ho	27 . 9	158			0			3,5		Ingen	Ingen	
3	Hann	7 . 10	149					2	1,5		Ingen	Ingen	
4	Hann	10 . 10	87						0,5		Ingen	Ingen	
5	Hann	14 . 10	80						0,5		Ingen	Ingen	
6	Ho	14 . 10	180			1			5,5		Ingen	Ingen	
7	Hann	17 . 10	69						0,5		Ingen	Ingen	

Jaktfeltnr:		0536J0017		Sone 14		Jaktleder:		Bjørn Knutsen					
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
1	Hann	25 . 9	71						0,5		Ingen	Ingen	
2	Hann	29 . 9	126					2	1,5		Ingen	Ingen	
3	Hann	1 . 10	190					5	2,5		Ingen	Ingen	
4	Hann	3 . 10	72						0,5		Ingen	Ingen	
5	Hann	5 . 10	80						0,5		Ingen	Ingen	
6	Hann	17 . 10	200					4	5,5		Ingen	Ingen	
7	Ho	25 . 10	126			0			1,5		Ingen	Ingen	
8	Hann	1 . 11	93						0,5		Ingen	Ingen	

Jaktfeltnr:		0536J0018		Sone 15		Jaktleder:		Lars Holst					
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Hann	.	79						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Fra kontrollskjema, mangler tenner
	Ho	.	62						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Fra kontrollskjema, mangler tenner
	Hann	.	70						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Fra kontrollskjema, mangler tenner
	Ho	.	59						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Fra kontrollskjema, mangler tenner
2	Ho	27 . 9	140	145		1			5,5		Ingen	Ingen	
3	Ho	30 . 9	105	155					1,5		Ingen	Ingen	
4	Hann	2 . 10	235	220			1	6	4,5		Ingen	Ingen	

6	Hann	17 . 10	200	200				4	2,5		Ingen	Ingen
---	------	---------	-----	-----	--	--	--	---	-----	--	-------	-------

Jaktfeltnr:		0536J0019		Sone 16A				Jaktleder:		Gudbrand Skude			
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
1	Ho	26 . 9	60						0,5		Ingen	Ingen	
2	Ho	1 . 10	165			0			4,5		Ingen	Ingen	
3	Ho	3 . 10	164			0			3,5		Ingen	Ingen	
4	Hann	24 . 10						5	2,5		Ingen	Ingen	

Jaktfeltnr:		0536J0020		Sone 16B				Jaktleder:		Frank Sarastuen-Kleven			
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
1	Hann	27 . 9	214				1	8	3,5		Ingen	Ingen	
2	Hann	2 . 10	190					5	2,5		Ingen	Ingen	
3	Hann	10 . 10	65						0,5		Ingen	Ingen	
4	Ho	17 . 10	168						3,5		Ingen	Ingen	
5	Ho	24 . 10							7,5		Ingen	Ingen	

Jaktfeltnr:		0536J0021		Sone 17				Jaktleder:		Einar Østdahl			
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
1	Ho	25 . 9		150		1			3,5		Ingen	Ingen	
2	Ho	25 . 9		65					0,5		Ingen	Ingen	

3	Hann	25 . 9	140				4	3,5	Ingen	Ingen
4	Hann	26 . 9	220				7	3,5	Ingen	Ingen
5	Ho	28 . 9	180	1	1			5,5	Ingen	Ingen
6	Ho	28 . 9	65					0,5	Ingen	Ingen
7	Hann	29 . 9	190				4	3,5	Ingen	Ingen
8	Ho	3 . 10	60					0,5	Ingen	Ingen

Jaktfeltnr: 0536J0022 Sone 18 **Jaktleder:** Torgeir Søfferud

Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
1	Ho	25 . 9	162			0			7,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
2	Hann	26 . 9	292				1	14	6,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
3	Ho	26 . 9	126			1			8,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
4	Ho	26 . 9	168						3,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Tre bein.
5	Hann	28 . 9	212					4	3,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
6	Ukjen	24 . 10	60						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Fra kontrollskjema.

Jaktfeltnr: 0536J0023 Sone 19 **Jaktleder:** Fredrik M. Haugerud

Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
1	Hann	26 . 9	141					2	1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
2	Hann	28 . 9	210					9	4,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
3	Ho	28 . 9	190		1	1			13,5		Ikke reg.	Ikke reg.	

4	Ho	28 . 9	60					0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Fra kontrollskjema.
5	Ho	29 . 9	70					0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Fra kontrollskjema.
6	Ho	30 . 9	140					2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
7	Hann	24 . 10	215				10	6,5		Ikke reg.	Ikke reg.	

Jaktfeltnr:		0536J0024		Sone 20			Jaktleder:			Ole S. Skamsar			
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Ho	28 . 9	134						1,5		Ingen	Ingen	
	Hann	29 . 9	55						0,5		Ingen	Ingen	
	Hann	11 . 10	142					4	2,5		Ingen	Ingen	
1	Hann	27 . 9	240					8	6,5		Ingen	Ingen	
4	Ho	4 . 10	146						2,5		Ingen	Ingen	
7	Hann	31 . 10	132					2	2,5		Ingen	Ingen	

Jaktfeltnr:		0536J0025		Sone 21			Jaktleder:			Ola Engelién			
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
1	Ho	26 . 9	149			1			3,5		Ingen	Ingen	
2	Hann	26 . 9	77						0,5		Ingen	Ingen	
3	Ho	29 . 9	164			1			3,5		Ingen	Ingen	
4	Ho	29 . 9	64						0,5		Ingen	Ingen	
5	Ho	11 . 10	178		1	0			8,5		Ingen	Ingen	

6	Hann	11 . 10	167			2	2,5	Ingen	Ingen
7	Ukjen	17 . 10	65				0,5	Ingen	Ingen

Jaktfeltnr: 0536J0026 **Sone** 22&23 Lomsjølia **Jaktleder:** Atle Dragerengen

Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Hann	9 . 10	75						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Fra kontrollskjema.
	Hann	23 . 10						2	1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
	Hann	14 . 10		200			1	9	4,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
	Hann	24 . 10	66						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Fra kontrollskjema.
	Ho	10 . 10	75						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Fra kontrollskjema.
	Hann	3 . 10						3	1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
	Ho	25 . 9							1,5		Ingen	Ingen	
	Ho	31 . 10	69						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Fra kontrollskjema.
	Hann	16 . 10						5	6,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
	Ho	7 . 10	62						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Fra kontrollskjema.
	Hann	8 . 10	73						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Fra kontrollskjema.
	Hann	26 . 10	79						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Fra kontrollskjema.
	Ho	19 . 10	53						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Fra kontrollskjema.
	Hann	26 . 9	62						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Fra kontrollskjema.
	Ho	27 . 9	64						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Fra kontrollskjema.
	Ho	8 . 10				1			5,5		Ikke reg.	Ikke reg.	

Jaktfeltnr:		0536J0027		Sone 24			Jaktleder:			Andreas Lomsdal			
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Ho	24 . 10	57						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Fra kontrollskjema.
	Ho	23 . 10	72						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Fra kontrollskjema.
	Ho	1 . 10	75						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Fra kontrollskjema.
	Hann	27 . 9	70						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Fra kontrollskjema.
1	Hann	25 . 9	202					4	2,5		Ingen	Ingen	
10	Hann	24 . 10	178					6	3,5		Ingen	Ingen	
2	Hann	27 . 9	143					2	1,5		Ingen	Ingen	
3	Ho	27 . 9	168		1	1			3,5		Ingen	Ingen	
6	Hann	9 . 10	236					6	4,5		Ingen	Ingen	
7	Ho	17 . 10	171			0			3,5		Ingen	Ingen	
8	Ho	23 . 10	164		1	1			5,5		Ingen	Ingen	

Jaktfeltnr:		0536J0028		Sone 25A			Jaktleder:			Per Kristian Sarastuen			
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Følgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Ho	28 . 9	172			0			4,5		Ingen	Ingen	
	Ho	26 . 9	72						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Fra kontrollskjema.
2	Ho	26 . 9	163			1			4,5		Ingen	Ingen	

Jaktfeltnr:		0536J0029		Sone 25B				Jaktleder:			Jan N. Westrum		
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
1	Hann	25 . 9	64						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
2	Hann	29 . 9	77						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
3	Ho	29 . 9	169		1	1			6,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
4	Hann	1 . 10	188					2	2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
5	Hann	3 . 10	261				1	8	7,5		Ikke reg.	Ikke reg.	

Jaktfeltnr:		0536J0030		Sone 26A				Jaktleder:			Gustav Olsen		
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
1	Hann	25 . 9	178					3	1,5		Ingen	Ingen	Høy vekt i forhold til alder.
2	Hann	25 . 9	65						0,5		Ingen	Ingen	
3	Hann	26 . 9	64						0,5		Ingen	Ingen	
4	Hann	27 . 9	65						0,5		Ingen	Ingen	
5	Hann	1 . 10	143					2	1,5		Ingen	Ingen	

Jaktfeltnr:		0536J0031		Sone 26B			Jaktleder:			Ole Helmer E. Bjørlien			
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Ho	1 . 11	58						0,5		Ingen	Ingen	
1	Ho	26 . 9	122						1,5		Ingen	Ingen	

2	Ho	30 . 9	135		1,5	Ingen	Ingen
3	Hann	5 . 10	155	2	1,5	Ingen	Ingen

Rådata for: SØNDRE LAND HJORT

Fellingsår: 2015

Valdnummer: 0536V0016 Søndre Land Viltlag Vest **Valdansvarlig** Paul Flatlien

Jaktfeltnr:	0536J0017	Sone 14	Jaktleder:	Bjørn Knutsen									
Felt nr.	Kjønn	Dato	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Kalver	Fjølgev.	Tagger	Alder	Tvilling	Flått	Hjortelusflue	Merknad
	Hann	16 . 10	91					10	3,5		Ingen	Ingen	